

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :

Pe an . . . . . 15 cor.
Pe jumătate de an . . . . . 8 ”
Pentru străinătate . . . . . 20 ”

Redacția și administrația :

Cernăuți, strada Catedralei 6.

Apare în fiecare Duminică.

Inseratele :

Un rând petit odată . . . 40 bani
De două ori . . . . . 70 ”
De trei ori . . . . . 100 ”
Un număr costă 30 bani.

Pâne.

Cele trei luni și mai bine ce mai avem până la recolta cea nouă sunt cele mai grele pentru traiul vieții. În urma secetei din anul trecut și din cauza lipsei de lucrători recolta a fost mai slabă decum se aștepta. Acuma în timpul de pace cu recolte depline Austria nu se putea hrăni cu cerealele ce le producea solul nostru, ci trebuia să aducem grâne din alte țări. Cu atât mai mult ni-ar fi trebuit în anul acesta cu recolta slabă. În urma războiului însă, când dușmanii noștri ni-au închis toate căile, ca să nu putem aduce cereale din alte țări, mai ales din America, trebuie să ne încunjurăm cu ceia ce avem. E adevărat, că atât din Rusia cât și din părțile cucerite din România am întrebuințat prisosul recoltei pentru noi. Dară prisosul acesta nu ajunge ca să trăim în belșug, ci trebuie să restrângem hrana noastră, pentru ca să putem ieși în capăt.

În urma războiului Bucovina a avut de suferit mai mult decât alte provincii din monarhia noastră. Călcată de trei ori de oștirile dușmane, ea a îndurat pierderi mari, rămânând o parte mare din pământ nelucrat, și fiind multe grâne arse sau nimicite de dușman. Din puținul ce am avut am dat și oștirilor noastre cele trebuincioase pentru traiul lor, astfel că la urma urmei am dus-o cu ceia ce am primit din Ungaria și din România.

Acuma însă și în țările aceste sursele încep a seca, astfel că pe viitor nu vom primi atâta ca până acuma. Mai ales muntenii noștri și locuitorii

din orașe vor avea zile grele în urma restrângerii cantităților de cereale ce aveam să le primim.

De aceia stăpânirea s'a văzut nevoită, să ia măsuri aspre cu privire la proviziunile agricultorilor. Până acuma fiecare agricultor a putut să rețină din recolta sa atâta, cât i-a trebuit pentru hrana persoanelor din gospodăria sa. S'a adevărit însă, că fiecare reținea mai mult decum îi trebuia, pe de o parte de frică de foamete, pe de altă parte pentru a vinde pâne pe sub mână cu prețuri înzecite. Acuma stăpânirea a hotărât ca fiecare agricultor să dea o parte din grânele reținute pentru traiul său stăpânirii, care va împărți grânele aceste la aceia cari n'au nimic. Datoria fiecărui agricultor este, de a ajuta pe aproapele său în nevoie. Nevoile orașenilor și ale muntenilor sunt foarte mari și nu ne îndoiim, că agricultorii noștri cu dragă inimă vor împărți cerealele lor cu cei nevoieși.

Măsura aceasta este numai trecătoare. Din Ucraina se așteaptă peste o lună transporturi mai mari de cereale, care apoi se vor împărți în aceeași măsură atât la agricultori cât și la aceia cari nu trăiesc din agricultură.

Președintele țării, care își dă cea mai mare silință, să asigure cereale pentru sermană Bucovina, a căpătat dreptul, să cumpere făină și păpușoi în Basarabia și a însărcinat biroul pentru traficul cerealelor să aducă pâne din Basarabia. Biroul acesta a cumpărat până acuma câteva vagoane de făină albă de grâu, care se va împărți înaintea Paștilor în toate districtele,

pentru ca fiecare țeran să aibă măcar de pască pentru sf. sărbători.

Scrisoare dela țară.

D-le redactor!

Năvălind dușmanii pe toată întinderea Bucovinei, am fost siliți cu toții să purtăm mari greutateți. Au trebuit cei mulți dintre noi să părăsim scumpa noastră țară și să imblăm lumea prin străini. Și care am rămas în satul nostru, am trebuit să luăm parte la păcăzurile bieților ostași ai noștri, cari încercau cu toate puterile să scoată pe nemilosul dușman din țerișoara noastră Bucovina. Și noi ca »abtailung« de civili cari am rămas sub șvarm trebuia să robim la tranșee, la băraci ș. a. Și nu știam de năcaz ca acuma! Tot cu păcat cari n'au avut o leacă de pască de sf. Paști, cum se spune la Români. Dară acuma cu nevoie poți avea o leacă de făină de păpușoiu, nu de grâu! Dară la negustori se află de grâu curată, dară trebuie să plătești 11 și 12 cor., pe o chilă și făină de păpușoiu 6 cor. pe o chilă. Răfuiți D-Voastră, poate un biet om să mai trăiască? Nici o dată! Da! Cinstita stăpânire dă pe lună o sumă de bani ca să aibă și pe viitor, ba chiar și pe vremurile de pace, cu ce trăi. Dară D-Voastră nu știți, că acuma negustorii au 4 guri și 6 mânuri, de sug toată puterea bieților oameni. Bani ce-i capătă bietecele femei, nu-i au pe o săptămână ca să se ajute cum se cade. Și mulți sunt, că numai munca li-i toată averea. Bani nu capătă. Ce fac aceia? Noi rugăm pe D-zeu, să fie pace; dară negustorii

să roagă la D-zeu să fie tot războiu! Bani au cu milioane. Statul li dă și lor porția ce li se vine ca la oricare de făină, dară ei nu o mănâncă, ci o pun în vânzare cu 6 cor. chila. N'au nevoie să mănânce făina ce li-o dă cinstita stăpânire, că ei au de grâu pentru ei. Dară și de vânzare au destulă. Nu ne putem pricepe, de unde vine în mâna lor cu sutele de chile făină de grâu și de păpușoiu, pe când noi stăm să roadem și pietrile de năcaz. Bine ar fi, ca în tot satul să se facă un control pe neștiute, că ei dacă simțesc, nu mai găsește nime nimică. Și ar trebui ca să vândă orice cu prețuri moderate, pe tarif; nu cum dau ei cu trei și patru prețuri.

Dară noi rugăm fierbinte și cu lacrimi în ochi pe d-l redactor Onciul, să facă ceva cu hambarele negustorilor, ca doară s'a putea să vedem și noi batâr de Paști o leacă de făină albă. Că altuia nu putem spune nici o durere, numai la părintele sau tata nostru. Că acuma fiștecăre știe năcazul. Că în școala aspră a războiului crunt am învățat multe lucruri, ce n'am fi învățat poate nicicând. Am învățat însă și a aștepta viitorul cu curaj, fără frică, încrezându-ne în Atotputernicul.

Dară sus să avem deci inimele și să avem toată nădejdea! Să căutăm binele la tot ce se întâmplă în jurul nostru.

Să nu chiuim la bine,

Să nu plângem, rău când vine;

Cu curaj să suportăm

Ce nu-i chip să incunjurăm

Ciocănești, în 13 Aprilie 1918.

Tăranii basarabeni și România.

de prof. Const. Stere.

Cetitorii noștri au putut lua cunoștință de interviul acordat »Timbului« din Iași de către d. Ianco, ministrul de finanțe al Republicii Moldovenești din Basarabia.

Sunt foarte caracteristice declarațiile reprezentantului Basarabiei libere, foarte bun român el însuși, relativ la atitudinea țăranilor »moldoveni« în ce privește unirea cu România:

»Țăranii nu înțeleg și nu văd cu ochi buni aceasta. Căci trebuie știut că țara noastră e țărănească. Țăranii noștri, în privința aceasta pot fi caracterizați astfel:

»1. — Se tem de români, că le-ar lua pământul țăranilor«...

Celelalte puncte, cari urmau să caracterizeze atitudinea țăranilor moldoveni față de România, sunt suprimate de cenzura din Iași.

Ce poate fi mai semnificativ decât aceste pete albe, cu care cenzura română e silită să împeștrizeze declarațiile ministrului basarabean când acesta vrea să arate sentimentele țăranimii de peste Prut, față de România liberă!

D. Ianco vorbește și despre »greșeli« și despre lipsa de »tactică«, despre »sprijinul dat burgheziei împotriva democrației«, și alte păcate făcute de către guvernarea noastră în Basarabia.

Această »tactică« nu ne miră.

Ea e caracteristică pentru acel »naționalism«, care n'a vrut niciodată să țină seamă de starea sufletească a basarabenilor după un veac de robie, și care, în ignoranța lui în ce privește oamenii și lucrurile, de atâtea ori s'a manifestat dușmănos față de elementele cele mai conștiente naționalicește din Basarabia.

Ne aducem aminte de osanalele cântate de ziarele marilor noștri naționaliști, d-nii Nicolae Iorga și A. C. Cuza, unui Crușevan, prigonitorul românilor, numai pentru că era antisemit; cași de insultele ce au fost pe vremuri aduse în paginile »Neamului românesc« defunctului P. V. Dicescul, unul din puținii boieri moldoveni din Basarabia, care își păstra neatinsă mândria de neam...

N'am uitat de asemeni pe studenții basarabeni, bătuți și goniți din Universitatea din Iași, după indemnul profesorului naționalist A. C. Cuza și în aplauzele aceluiași monitor naționalist »Neamul românesc«, numai pentru că ei nu voiau să se asocieze la manifestațiile antisemite ale »băeților din centrele« iorgaliste și cuziste.

Nu mai vorbesc despre toate jignirile ce au fost aduse basarabenilor, în timpul neutralității noastre, când Basarabia era sacrificată pe veci de marii și micii noștri patrioți, pe altarul țarismului, și când simpla amintire despre suferințele ei era considerată ca o vânzare de neam.

Ne putem dar ușor închipui ce »greșeli de tactică« au trebuit să săvârșescă acești patrioți, când, sub

conducerea lor, armata română a trecut Prutul.

Dar ori câtă însemnătate ar avea toate aceste »greșeli«, ministrul basarabean, cu drept cuvânt apasă mai cu seamă asupra faptului fundamental, că »țăranii să tem de România«...

Dacă foarfecele cenzurii din Iași tocmai aici a tăiat declarațiile basarabeanului, ne putem ușor da seama ce a trebuit să rostească el în această privință.

Mi se reproșează că prea mult citez din scrierile mele vechi.

Dar ce să fac?

Ani de zile, vedeam prăpastia ce se deschidea sub picioarele noastre. Și în zadar am căutat să trezesc conștiința publică. Totuși acuma »factorii responsabili« pentru dezastrul național caută să se justifice, sub pretextul că »nimeni n'a putut prevedea« și că nimeni n'a prevăzut.

Am atunci dreptul, prin tăcerea mea să acreditez aceste false afirmări?

Am nevoie, chiar pentru mine însumi, în lupta grea pe care o duc, să-mi întăresc încrederea în judecata mea, pentru ca să pot cere credit concetățenilor mei, cel puțin pe viitor, împotriva patrioților de paradă. Chiar astăzi de altfel un corespondent anonim mă întrebă pentru ce n'am spus »adevărurile crude« și înainte, când eram »alături de d. Brătianu«. Dar nu spun acum nici un cuvânt în această privință, pe care să nu-l fi spus și înainte și repetat până la nesfârșire. Colecția »Vieței românești« e la îndemâna oricui. Nu mai vorbesc despre campania pentru revizuirea Constituției.

Am arătat la vreme și primejdia națională ce ne amenință, din cauza chestiei țărănești. Fiindcă nu numai Basarabia e »o țară țărănească«, cum spune d. Ianco, dar și România, după firea lucrurilor, este un Stat țărănesc, și neamul românesc de pretutindeni este înainte de toate, un neam de țărani. Pentru el problema țărănească apare ca temelia chestiunii naționale întregi.

Imi voi permite dar acuma să citez pasagii dintr'un mic studiu pe care l'am scris acum peste unsprezece ani.

Scriam, la începutul aceluia articol:

»Ori cât de rea ar fi starea momentană a unui popor, el — în condițiuni normale, — dacă are destulă

putere de viață, are totdeauna destul timp înaintea lui pentru a o îndrepta».

»Dar noi suntem în condițiuni normale, avem destul timp înaintea noastră?»

»Suntem un popor de peste 12 milioane împărțit între patru State, și trăim într'un colț al Europei, care e încă departe să ajungă la așezarea lui definitivă. Orice om cu puține cunoștințe istorice, e destul să arunce o privire pe harta politică a acestei părți a continentului, pentru ca să vadă că formațiunile politice de aici se află într'un echilibru foarte nestabil, constituie numai o stare de provizorat».

»Cum se va deslega acest provizorat, care este direcția de cristalizare a formațiunilor viitoare?»

»A! Am auzit de atâtea ori, în discursuri patriotice vorba de »Piemontul românesc«... (Viața românească 1907 Nr. 1. pag. 151).

După ce arăt, în urmă, pe baza datelor oficiale, situația reală a țărănimii românești din diferite regiuni, încheiu, la sfârșitul articolului:

»Acestea sunt fapte ce nu se pot contesta, — situația agrară în România e mai detestabilă decât chiar în oropsita Basarabia».

Atunci?

»Pentru un popor de țărani, pentru un popor din care plugarii formează 90 la sută, unde poate fi acum centrul de gravitate al vieții românești...?»

»Și ce răspuns ar trebui să dăm la întrebarea ce am pus-o la începutul acestei cronici: »care este direcția« de cristalizare a formațiunilor politice viitoare ce se pot întrezări de pe acum, în această parte a Europei...?»

»Știu că la aceste întrebări dureroase mi se vor arunca, poate, invinui de patriotism».

»Dar niciodată și nicăiri vorbele, ori cât de tari, n'au avut puterea de a face ca ceea ce există, să nu existe».

La asemenea invinui vom răspunde numai printr'o nouă întrebare:

»Credeți că avem destul timp înaintea noastră, pentru ca să nu căutăm cât încă nu e prea târziu, să preîntîmpinăm fatalitatea ca Istoria însăși să se însărcineze să tragă toate concluziunile necesare...?»

»Bietul »Piemont românesc«... (Loc. cit. pagina 164).

La vreme, nu ne-am făcut da-

toria, cum ne aduc aminte, atât de dureros, declarațiile domnului Ianco.

Ne vom trezi cel puțin de acum înainte?

(Din »Lumina« — București.)

Știri din Basarabia.

Unirea Basarabiei cu România a stârnit o mișcare vie atât în Basarabia cât și în Moldova. Țeranii basarabeni la început n'au voit să știe nimic de unire, neavând încredere în stăpânitorii dela Iași. Numai influenței lui Stere este de mulțămît, că țeranii s'au liniștit și au câștigat mai multă încredere, când li s'a spus, că guvernorul Basarabiei va fi Stere și că toți slujbașii vor fi aleși dintre Basarabeni. Ministeriul basarabean de până acuma a demisionat și gazetele din Iași aduc știrea, că ministeriul nou va fi alcătuit de Pelivan ca ministru-președinte. D. Pelivan acuma pe timpul domniei rusești a fost pornit o acțiune națională în Basarabia, fiind unul din cei mai dârji și mai precauți luptători pentru drepturile naționale ale Moldovenilor din Basarabia. Curentul naționalist din anii 1906—1909 l'a numărat între cei mai de frunte conducători. Pe timpul acela Pelivan era judecător de pace în Bălți.

Pacea cu România.

În urma schimbării la ministeriul nostru pentru afacerile străine negocierile de pace cu România n'au putut urma în aceiaș măsură ca până la aceasta schimbare. Sunt însă și alte lucruri la mijloc, care împiedică negocierile de pace. Politicianii, cari până nu demult au avut puterea în mână, nu se pot împăca cu gândul, că prin încheierea păcii vaza lor va slăbi, încearcă chip și feliu, să zădărnicească pacea. Partizanii lui Brătianu și mai ales faimosul Tache Ionescu fac intrigi în contra ministeriului Marghiloman, crezând că făcându-l pe acesta imposibil, ar putea ajunge iarăși la putere. Țara însă, care a suferit atâta pe urma politice nefericite a stăpânitorilor de ieri, nu va mai cădea în greșelile de atuncia. Marghiloman și-a câștigat prin negocierile înțelepte cu noi cât și prin unirea Basarabiei vază mare la popor. Negocierile de pace urmează mai departe și reprezentanții

puterilor centrale, secretarul de stat Kühlmann din Germania și ministrul nostru de externe Burian pleacă zilele aceste la București să încheie pacea definitivă.

Cântec din șvarmlinie.

În luna lui Ianuarie
Până amu prin grele îmblând
Veni befeli să obosim
Într'un târg în Galiția,
Obosind o zi ori două
Și când obosiam mai bine
Iată-l-ai befeliu vine,
Noi degrabă să înbrăcăm
La Rarancea să plecăm
Și luând armele în mână
Și mergeam o săptămână
Și mergeam și zi și noapte
Cu povoaară grea în spate,
Prin glod și prin tină grea
Până la Rarancea.
Vai de inimioara mea
Acolo ce să auzia.
Nu auziai alta nimică
Numai foc și multă frică,
Noi Români înbărbătați
La Dumnezeu ne-am rugat,
Arma în mână am luat
Și în foc cu Rusu am intrat,
Venia focu peste noi
Ca și ploaia peste oi,
Când eram la miez-de noapte
Spunea Rusu că nu poate,
Că multă oaste de a lui picată
Dar ofițerii când auzea
Ci poroncă așa ne da
Să luptăm tot vitejește
Dușmanul se prăpădește.
Pe făcutu zorilor
În ziua Crăciunului
Puțin focu a'ncetat
Dușmanul s'o depărtat
Noi după dânsul ne-am luat.
Când la răsărit de soare
Se porni un foc mai mare
Dar Dumnezeu ni-a ajutat
Noi pe dânsul l-am mînat
Și alui linie am ocupat
Și din el mult am dărmat,
Tot din puști și din canoane,
Ca înapoi să nu se întoarne,
Dară el așa gândia
Că în Cernăuți se vedea
Pe ziua de Bobotează
Aghiazmă ca să sfințească
Pe creștini să-i jăcuască.
Dar prostu de Nicolai
Rele gânduri tu mai ai
Că bagi oaste și ficiori
Dar degeaba ți-i omori,
Că și la noi îi oaste destulă
Mîncare și băutură
Stăm cu Rusu dinpreună;
Măi Nicolai fără minte
Iați tu sama dinainte,

Că a ta oaste toată se prinde
 Și de mai ții război cu noi
 Tu rămâi fără ficiori
 Ei ficiorii dela tată
 Și-ți rămâne țara săracă,
 Rămân neveste plângând
 Și copii văietând
 Și moșnegii blăstămând.
 Măi țare, măi Nicolai,
 Doamne rea minte tu ai
 Că ții resboi cu Austria
 Pe tine te prăpădea
 Dară ia-ți sama bine
 Lasă războiul, măi jupâne
 Că Austria îi țară mică
 Și de Rus nu are frică,
 Și iată doi ani de zile
 Sânt voinici ca niște zine
 Să mai fii tu odată așa
 N'are grijă Austria.
 Tu la noi când ai intrat
 Tare te-ai bucurat,
 Dar când te-ai întors înapoi
 Voi răcnești ca niște boi
 Și noi cântând după voi.

Dè Cornea Vasile, Bilca.

Știri mărunte.

Comitetul țerii, care până acuma și-a avut cancelariile în Stanislau, se mută la 2 Mai a. c. la Cernăuți, unde va reîncheie activitatea sa deplină sub conducerea căpitanului țerii baronul Hormuzachi. În 11 Mai a. c. va afla loc o ședință a comitetului țerii.

Consiliul școlar al țerii s'a mutat dela Stanislau la Cernăuți și va deschide biroul la 1 Maiu în strada lui Kochanowski.

Deschiderea universității. După cum ni se comunică, vor începe la 13 Mai a. c. cursuri pentru militari la universitate. Cursurile aceste urmăresc scopul, de a înlocui un semestru la acei studenți, cari au trebuit să întrerupă studiile lor, fiind chemați la oaste. Se vor ținea cursuri atât la facultatea filosofică cât și la facultatea juridică. Facultatea teologică e deschisă încă din toamna anului trecut. La facultatea juridică se vor ținea examene de stat și rigoroase. Rectoratul universității se mută la începutul lui Mai la Cernăuți.

Băile din Vatra Dornei. În zilele din urmă s'a fost înrunit la Vatra Dornei o

comisiune, care a avut să ia băile în privire, pentru a hotărâ, ori de se vor putea deschide băile încă în anul acesta. Stricăciunile făcute în urma războiului sunt însă atât de mari, încât anul acesta băile nu vor putea funcționa deplin. E prevăzut numai pentru ostași invalizi și bolnavi întrebuințarea băilor.

Calendar

Aprilie 1918.

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	15 (†) Floriile	28
Luni	16 M. Agapia, Irina	29
Marți	17 M. Simion Persul	30
Miercuri	18 C. P. Ioan	1 Maiu
Joi	19 C. Ioan dela peșt.	2
Vineri	20 (†) Vinerea Patim. ☉	3
Sâmbătă	21 M. Ianuarie	4
Duminică	22 (†) Sf. Paști	5
Luni	23 (†) Lunia Pașt., George	6
Marți	24 (†) M. Sava Strat.	7
Miercuri	25 Ap. Ev. Marcu	8
Joi	26 M. Vasile	9
Vineri	27 M. Simeon ☽	10
Sâmbătă	28 Ap. Iason	11

Abonați și răspândiți

FOAIA POPORULUI.

PUBLICAȚIUNE.

A 54-a adunare generală ordinară

a acționarilor dela

Banca anglo-austriacă

afllă loc în **2 Mai 1918** la orele 6 $\frac{1}{2}$ seara în localul de casă al băncii anglo-austriace, Viena, I. Strauchg. 1.

Ordinea de zi:

1. Raport anual al consiliului general.
2. Raportul cenzorilor pentru socoteala anuală 1917 și luarea deciziei despre el.
3. Luarea deciziei despre întrebuințarea profitului net pro 1917.
4. Luarea deciziei despre imputernicirea consiliului general la o eventuală mărire a capitalului societar dela cor. 130,000.000 la cor. 150,000.000 prin emisiune de 83,333 acții depline à cor. 240 nominal și despre schimbarea art. 6 și 11 din statute.
5. Confirmarea cooptării de membri în consiliul general și alegerea de trei membri, cari ies în urma expirării timpului de funcțiune.

Conform art. 30 din statute au 25 acții dreptul la un vot. Domnii acționari cu dreptul la vot sunt invitați de a depune acțiunile lor cu cupoanele încă nescadente la licvidatura băncii anglo-austriace în Viena sau la filiale din Aussig, Belgrad, Bodenbach, Brünn, Brūx, Budapesta, Cernăuți, Eger, Falkenau, Graz, Innsbruck, Karbitz, Karlsbad, Komotau, Königgrätz, Korneuburg, Laa p. Th., Leitmeritz, Linz, Lobositz, Marburg, Marienbad, Oradea-Mare, Olmütz, Pardubitz, Pilsen, Pirano, Praga, Prossnitz, Saaz, St. Pölten, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Triest, Wels, Znaim.

Conform art. 27 se pot da plenipotențe numai la acționari cu dreptul de vot.

Viena, în 12 Aprilie 1918.

Consiliul general.

Filiala băncii c. r. priv. galiț.

hipotecare pe acții

a redeschis activitatea ei în Cernăuți.

Executarea tuturor transacțiilor de bancă.

Deschiderea de conturi curente. Cea mai favorabilă plasare de bani în cont-curent și în giro-conto fără proviziuni cu replătire la orișice timp sau cu anumite termene de abdicere.

Emisiune de cărțile de depuneri și bilete de casă

Scrisuri fonciare de 4% și 4 $\frac{1}{2}$ %

- - din emisiunea proprie - -

Siguranță pupilară. Pentru cauțiuni militare, pentru cauțiuni de serviciu și de negoț precum și pentru plasare lucrativă de capitaluri pentru fundațiuni și altele cel mai bine potrivite.

Cumpărare și vânzare de hârtii

- de valoare, sinete și șecuri -

Păstrare și administrare de hârtii de valoare.

Avansuri pe hârtii de valoare, prețioase și mărfuri de tot felul.

Proprie despărțitură pentru mărfuri, despărțitură pentru cărbuni.

Editor și redactor responsabil: dr. Aurel cav. de Onciul.

Societatea tipografică bucovineană în Cernăuți.